

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

Også sendt pr. e-post til postmottak@fin.dep.no

Deres ref: 09/5279 Vår ref: #111173v1/th
SL MLF/KR

Saksbehandler: Trude Hafslund
th@advokatforeningen.no
T +47 22 03 50 61

29.03.2011

Høringsuttalelse – endringer i reglene om offentliggjøring av skattelistede

1. INNLEDNING

Vi viser til departementets høringsbrev av vedrørende ovennevnte høring.

Det er en prioritert oppgave for Advokatforeningen å drive rettspolitisk arbeid gjennom høringsuttalelser. Advokatforeningen har derfor en rekke lovutvalg inndelt etter fagområder. I våre lovutvalg sitter advokater med særskilte kunnskaper innenfor det aktuelle fagfelt og hvert lovutvalg består av advokater med ulik erfaringsbakgrunn og kompetanse innenfor fagområdet. Arbeidet i lovutvalgene er frivillig og ulønnet.

Advokatforeningen ser det som sin oppgave å være en uavhengig høringsinstans med fokus på rettssikkerhet og på kvaliteten av den foreslåtte lovgivningen.

Saken er forelagt lovutvalget for skatterett. Lovutvalget består av Bettina Banoun (leder), Finn Eide, Johan Kjør Engelschøn, Mons Alfred Paulsen, Ingvild Vartdal og Hans Georg Wille.

Advokatforeningen avgir følgende høringsuttalelse:

2. BAKGRUNN

Finansdepartementet har sendt ut på høring forslag til endringer i reglene om offentliggjøring av skattelistede, jf. ligningsloven § 8-8.

Utgangspunktet i ligningsloven § 3-13 nr. 1 er at ligningsmyndighetene har taushetsplikt om skattyternes formues- og inntektsforhold, eller andre økonomiske, bedriftsmessige eller personlige forhold. Taushetsplikten omfatter i utgangspunktet alle opplysninger ligningsmyndighetene får om skattyterne i selvangivelsen, vedlegg til denne eller på annen måte. Etter ligningsloven § 3-13 nr. 5 omfatter taushetsplikten likevel ikke innholdet i skattelister som etter ligningsloven § 8-8 skal legges ut til alminnelig ettersyn, eller senere endringer i disse. Hvilke opplysninger som er offentlige, og hvordan opplysningene skal gjøres tilgjengelige, er nærmere regulert i ligningsloven § 8-8.

3. NÆRMERE OM FORSLAGET OG ADVOKATFORENINGENS SYN

3.1 Fortsatt åpenhet om skattelisteopplysninger

3.1.1 Departementet foreslår fortsatt åpenhet

Det heter i høringsnotatet at det foreslås fortsatt åpenhet om skattelisteopplysninger, og dette begrunnes med åpenhetsprinsippet som norsk forvaltningsrett er tuftet på. Etter departementets vurdering veier hensynene som begrunner offentliggjøringen av skattelister så tungt at det ikke er aktuelt å foreslå å oppheve offentliggjøringen av skattelistene.

3.1.2 Anført begrunnelse: kritisk samfunnsdebatt

Finansdepartementet anfører at informasjon om inntekts- og skatteforhold er en sentral premisse for en kritisk samfunnsmessig debatt om skattemessige forhold. I den forbindelse fremheves pressens behov for tilgang til informasjon om den enkeltes skatteforhold.

De nakne tallene i skattelistene er ikke lett å bruke i en seriøs debatt om skattesystemet. De oppslag i avisene som de senere år har kommet som følge av skattelistene, har vært tabloid av typen "Norges rikeste kjendiser".

Ingen andre land enn Norge har en tilsvarende ordning med søkbare lister på internett, uten at det har gått ut over muligheten i disse land til å ha en seriøs debatt om skattepolitikk.

Advokatforeningen mener at debatten om skatt, skattenivå og rettferdig fordeling av byrder og goder best kan gjøres med anonymiserte tall. Statistisk Sentralbyrå kan offentliggjøre god og detaljert statistikk over betalbar skatt for skattytere med høyest inntekt, lavest inntekt, gjennomsnittlig inntekt mv. Opplysningene kan spesifiseres på geografiske områder, yrkesgrupper, kjønn og annet som eventuelt måtte være av interesse.

Skattekontorene bidrar dessuten jevnlig med innspill til Finansdepartementet eller Skattedirektoratet, og skattekontorene publiserer spørsmål av interesse i anonymisert form.

3.1.3 Anført begrunnelse: Samfunnsmessig kontroll med forvaltningen

Finansdepartementet anfører at skattelistene er av betydning for at ligningsmyndighetene blir underlagt kontroll.

Da ordningen med offentlige skattelistene ble innført på 1800-tallet, kunne dette hensynet ha noe for seg. Før selvangivelsens tid, som ble innført i 1911, ble inntekt og formue fastsatt ved at ligningsmenn oppsøkte gårdene for skjønsmessig å fastsette verdien av gård, grunn og besetning. Skattyterne kunne da kontrollere om ligningsmyndighetene misbrukte sin skjønnsadgang og forskjellsbehandlet ellers like gårder.

I dag fremskaffes grunnlaget for ligningen ved et samspill mellom skattebetalerne, skattekontorene og tredjemenn. Skatteetaten mottar opplysninger fra offentlige registre og kontrolloppgaver fra tredjemenn, som arbeidsgiver, banker, verdipapirsentralen, selskaper mv. De forhåndsutfylte selvangivelsene bygger på disse opplysningene.

Samspillet av mange og omfattende virkemidler for å få kartlagt inntekten, medfører at behovet for at skattytere, naboen eller pressen skal kontrollere ligningen ikke lenger er like sterkt som med 1800-tallets langt mindre utbygde statsadministrasjon.

Med dagens sammensatte skattesystem med ulike inntektsbegrep og ulike fradragposter, er skattelistedene ikke i seg selv egnet til å avdekke myndighetsmisbruk.

De nakne tallene er ikke egnet til å kontrollere forvaltningen. Dette kan illustreres med et eksempel på skattelistedenes rapportering av inntektene og skatt fra en aktivt arbeidende revisor som har et overskudd på NOK 100, og som tar alt ut til personlig forbruk. Tallene i skattelisteden vil være helt ulike beroende på hvordan revisoren har organisert sin virksomhet:

Dersom revisoren driver som **selvstendig næringsdrivende** blir hun beskattet etter den såkalte **foretaksmodellen**. Virksomhetsinntekten blir da beskattet som beregnet personinntekt, uavhengig av om overskuddet tas ut av virksomheten eller ikke, med høyeste marginalsattesats på 51%. Skattelisteden vil vise at revisoren har hatt NOK 100 i inntekt og NOK 51 i skatt (51%).

Dersom revisoren driver via **aksjeselskap**, er beskatningen som kjent mer sammensatt. Først beskattes inntekten i revisorens selskap med 28%, altså 28 av 100. Deretter kan de resterende NOK 72 deles ut til revisoren som utbytte, som etter **aksjonærmodellen** beskattes med inntil 28%. Når beskatningen av aksjonæren og selskapet ses i sammenheng, blir den samlede skatten inntil 48,16%.

Beskattet i selskapet	100 x 28%	= 28,00	
+ Beskattet hos personlig aksjonær	72 x 28%	= 20,16	
= Kombinert effekt			= 48,16%

Av skattelisteden fremgår det imidlertid at revisoren har hatt NOK 72 i inntekt og NOK 20,16 (28% skatt).

Driver revisoren via **deltakerlignet selskap**, er beskatningen også mer sammensatt enn det som fremkommer av skattelistedene. For det første beskattes revisoren for sin andel av overskuddet med 28%. Selskapet deler deretter ut de gjenværende 72% til revisoren. Utdelingen blir da beskattet som alminnelig inntekt med 28%. Det som i realiteten er samme inntekt, blir dermed gjenstand for beskatning 1,72 ganger. Den effektive sattesatsen for utdelinger til deltakerne utgjør dermed 48,16% når både den årlige beskatningen av det ansvarlige selskapets fortjeneste, og beskatningen av utdelingene er tatt i betraktning.

Beskattet opptjening hos deltaker	100 x 28%	= 28,00%	
+ Beskattet utdeling (tillegg) hos deltaker	72 x 28%	= 20,16%	
= Kombinert effekt			= 48,16%

Av skattelisteden fremgår det imidlertid at revisoren har hatt NOK 172 i inntekt og NOK 48,16 i skatt (hvilket gir et inntrykk av kun 28% skatt).

Det som i alle tilfeller egentlig er en inntekt på 100, hvor revisor betaler mellom 48,16%-51% i marginalsatt, blir således for selvstendig næringsdrivende rapportert med NOK 100 i inntekt og 51% skatt, for revisor som driver via AS med NOK 72 i inntekt og 28% i skatt, og for revisor som

driver via deltakerlignet selskap med NOK 172 i inntekt og 28% skatt. Både rapportert inntekt og rapportert skattesats avviker fra de reelle økonomiske forhold, og er mer egnet til å villede enn til å veilede.

Det er vanskelig å begrunne inngrep i personers privatliv med behovet for å kontrollere forvaltningen. Forvaltningens vedtak er gjenstand for domstolskontroll. Skattyter kan bringe skattesaken inn for retten dersom skattyter mener det foreligger myndighetsmisbruk. Dersom skattyter mener det foreligger forskjellsbehandling, kan skattyter provosere fremlagt opplysninger om praksis. .

3.1.4 Tilrettelegging for straffbare handlinger

Som det fremgår av høringsnotatet har Politidirektoratet i brev av 19. november 2009 til Justis- og Politidepartementet gitt uttrykk for at det er ”*sannsynlig at skattelistede anvendes for målretting av ulike former for kriminalitet, som ran, trusler, tyverier og bedragerier.*”

Videre fremgår det av høringsnotatet at Politidirektoratet i brev av 1. februar 2010 til Justis- og Politidepartementet har fremhevet at POD har ”*erfart noen få alvorlige enkeltteksempler, og at informasjon fra skattelistede er ytterligere ett virkemiddel til bruk for innhenting av informasjon om aktuelle ofre for kriminalitet.*”

I forbindelse med publiseringen av skattelistede i 2009, mottok flere personer i Oslo trusler om kidnapping av familiemedlemmer dersom de ikke betalte et større beløp.

Finansdepartementet erkjenner at opplysningene kan misbrukes av kriminelle, men vil likevel ikke avskaffe listene, jf. høringsnotatet side 6:

”Informasjon om enkeltpersoner kan i dag hentes fra en rekke ulike kilder, og det vil alltid være en fare for at opplysningene blir misbrukt av kriminelle. En mulighet for misbruk av informasjon, dersom den faller i gale hender, er etter departementets oppfatning ikke tilstrekkelig til å begrunne en avskaffelse av åpenhetsprinsippet på dette området. Finansdepartementet foreslår derfor at skattelistede fremdeles skal være offentlige.”

Finansdepartementet erkjenner videre at skattelistede på en uheldig måte kan kobles sammen med annen tilgjengelig informasjon på nettet og bli benyttet som egnet redskap for kriminelle handlinger, jf. høringsnotatet side 7:

”Opplysninger fra skattelistede koples også ofte med annen tilgjengelig informasjon på nettet, og skattelistede har dermed utviklet seg til blant annet å kunne bli et egnet redskap for målretting av kriminelle handlinger. Kopling av skattelisteopplysninger med annen tilgjengelig informasjon på Internett har også ført til at enkelte nettstedene kan tilby søketjenester som sammenstiller omfattende informasjon om privatpersoner.”

Skattelistedes angivelse av fullt navn, poststed, alder, inntekt, formue og skatt kan således bidra til å identifisere lønnsomme ofre. Koblingen av disse opplysninger med opplysninger på internett om adresse og bilde av bopel kan forenkle kriminelle handlinger som ran, innbrudd, trusselbrev og ID-tyveri. Alle disse former for kriminelle handlinger føles belastende og inngripende for de som blir utsatt for det. Tyveri av folks identitet har vært sterkt økende de senere år.

Mulighetene for kriminell bruk av offentlige skattelister er et viktig hensyn mot offentliggjøring

og søkbare lister på internett.

3.1.5 Bidrag til negativ samfunnstrend

Offentliggjøring av skattelisteopplysninger bidrar til et uheldig kikkersamfunn, ved at man kan hente ut opplysninger om hva naboen tjener, om slekt kan ha formue å etterlate seg, opplysninger om hvordan det har gått økonomisk med klassekameratene fra barneskolen mv. Undersøkelser viser at skattelistene i stor grad benyttes til å søke informasjon om slekt, venner og naboer.

Undersøkelser viser videre at de som tjener minst synes det er mest belastende med offentlige skattelistes, mens menn med høy inntekt er mest positiv til offentlige skattelistes. Skattelistedene bidrar til et materialistisk orientert samfunn som står i strid med den nordiske velferdsmodellen. Barn blir opptatt av hva mor og far tjener i forhold til foreldrene til de andre barna i klassen. Opplysninger fra skattelistedene kan bli brukt som grunnlag for mobbing i norske skoler, og denne risikoen styrkes særlig ved at listene skal være tilgjengelige hele året på internett.

Advokatforeningen kan ikke se at disse innvendinger mot offentliggjøring av skattelistedene er tilstrekkelig ivaretatt ved de forslag som nå er fremsatt.

3.1.6 Hensynet til den enkeltes personvern

I utredningen savner Advokatforeningen en grundigere drøftelse av de personvernmessige hensyn.

Opplysninger som behandles skal være relevante og tilstrekkelige og ikke omfatte mer enn hva som er nødvendig for å oppnå formålet med innsamlingen. Personopplysninger skal samles inn for uttrykkelig angitte og legitime formål. Senere behandling av opplysningene må ikke være uforenlige med det opprinnelige behandlingsformålet. Opplysningene som ligger til grunn for skattelistedene er ikke samlet inn for at de skal offentliggjøres – men for at man ved ligningen skal kunne beregne riktig skatt. Hovedregelen ved ligningsbehandlingen er at skatteopplysninger er undergitt taushetsplikt. Ved at opplysningene offentliggjøres, brukes opplysningene til et annet formål enn det de opprinnelig ble samlet inn for. En slik sekundær bruk av opplysningene synes å stå i motstrid med det opprinnelige formålet.

Personvern og personopplysningsvern handler om den enkeltes rett til å ha kontroll og oversikt over bruk og spredning av opplysninger om seg selv. Offentliggjøring av skattelistes medfører at personopplysninger spres og brukes i et praktisk og geografisk omfang det for den enkelte skattyter ikke er mulig å ha oversikt eller kontroll over.

Videre må det stilles krav til opplysningskvalitet. Dette er et grunnleggende prinsipp i personvernretten. Etter dette skal opplysningene som behandles være tilstrekkelige og relevante for å oppnå formålet med behandlingen. Slik Advokatforeningen ser det, er opplysningene som offentliggjøres ikke av en slik kvalitet at man kan oppnå formålet med offentliggjøring. De mangler som foreligger på dette området i dag vil for en stor del bestå også når offentliggjøringen begrenses til utlegging av listene på skatteetaten.no.

Ligningen er ikke endelig, og en rekke saker blir endret etter klage. For inntektsåret 2008 utgjorde antall endringssaker 150.000. Av disse var ca. 85.000 endringer uten klage, mens ca. 65.000 var endringer etter klage. I klagesakene vant ca. 70 % av skattyterne fram og ca. 14 % fikk delvis medhold. Antallet saker som ble påklaget til skatteklagenemnda utgjorde ca. 3.100, hvor ca.

40 % vant helt eller delvis fram.¹

Finansdepartementet erkjenner at skattelistene kan bidra til at det blir sammenstilt omfattende informasjon om privatpersoner, jf. høringsnotatet side 7:

"Kopling av skatteliteopplysninger med annen tilgjengelig informasjon på Internett har også ført til at enkelte nettsteder kan tilby søketjenester som sammenstiller omfattende informasjon om privatpersoner."

Det er *et internasjonalt enestående unntak* at ligningsloven påbyr offentliggjøring på internett av skattyters navn, postnummer, fødselsår, nettoformue, nettoinntekt og utlignet skatt.

Advokatforeningen kan ikke se at disse innvendinger mot offentliggjøring av skattelistene er tilstrekkelig ivaretatt ved de forslag som nå er fremsatt. Så lenge opplysningene om privatpersoner er søkbare på internett, vil mottakeren av opplysningene kunne koble dette sammen med annen tilgjengelig informasjon om privatpersonen.

3.1.7 Manglende drøftelse av lovligheten av offentliggjøringen

Advokatforeningen er av den oppfatning at offentliggjøringen av skattelistereiser spørsmål i forhold til retten til respekt for privatlivet etter EMK art. 8. For at et inngrep i vernet av privatlivet skal være lovlig må det være "nødvendig i et demokratisk samfunn". Det må foreligge et tilstrekkelig "tungtveiende samfunnsbehov" for inngrep i privatlivet, og inngrepet må være "proporsjonalt" i forhold til det målet som ønskes oppnådd.

Det kan reises spørsmål om offentliggjøringen av skattelistene ivaretar det formål som påberopes. Formålet om å tilrettelegge for kritisk debatt, kan oppnås ved å offentliggjøre opplysningene på en mer restriktiv måte.

Det er vanskelig å begrunne et betydelig inngrep i personers privatliv med behov for å kontrollere forvaltningen. Forvaltningens vedtak er gjenstand for domstolskontroll. Dersom skattyter mener det foreligger forskjellsbehandling, kan skattyter provosere fremlagt opplysninger om praksis. De nakne tallene er heller ikke egnet til å kontrollere forvaltningen.

Det kan derfor stilles spørsmål om offentliggjøringen, både slik den skjer i dag og slik det er forslått i høringsforslaget, dekker et tungtveiende samfunnsbehov. Videre er det spørsmål om offentliggjøring – med det skadepotensiale som det innebærer ved å bidra til frislipp av personopplysninger, "kikkersamfunn", gapestokk-mentalitet, mobbing av barn, materialisme og øket risiko for kriminalitet – vil anses å være proporsjonalt med det mål som søkes oppnådd.

Advokatforeningen etterlyser en vurdering av forholdet til EMK art. 8.

3.2 Kontrollert publisering av skattelistene på Internett

Departementet foreslår innstramminger i *måten* opplysningene gjøres kjent på.

Departementet mener at det bør være et krav at man kjenner identiteten til dem man søker opplysninger om, og at man for eksempel ikke bør kunne sortere ut de rikeste innenfor bestemte områder. For å begrense muligheten for slike massespørringer bør skatteliteopplagene være

¹ Jf. Kristian Kvamme, spesialutredet i Skattedirektoratet, i Skatterett 2011 side 4.

skjermes slik at spørteren må søke gjennom bestemte spørrefunksjoner, og ikke har mulighet til å laste dataene direkte.

Departementet foreslår også å redusere pressens muligheter til å publisere fullstendige skattelister, men går ikke inn for et forbud mot utlevering av skattelister til pressen. I stedet foreslår departementet å redusere pressens muligheter til å publisere fullstendige skattelister ved å innføre en avtalebasert modell for utleveringen av de årlige listene. En slik avtalebasert modell vil sikre pressens muligheter til å bruke listene til kritisk journalistikk omkring skattesystemet, men vil regulere bruken av skatteliteopplysninger i søkbar form på Internett, og vil begrense omfanget av koplinger av skatteliteinformasjon opp mot andre databaser.

Brudd på avtale om utlevering foreslås sanksjonert ved at man ikke får adgang til listene for senere år.

3.3 Utvidelse av utleggsperioden

Advokatforeningen støtter forslag i innstramminger i måten opplysningene gjøres kjent på, men mener forslaget ikke går langt nok. Advokatforeningen mener det bør lovfestet en ordning hvor borgerne og pressen settes i stand til å foreta statistiske undersøkelser med sammenligning av inntektsnivå og gjennomsnitts formue i ulike kommuner, fylker mv.

Departementet foreslår at perioden skatteetaten lar listene ligge ute på Internett utvides fra tre uker til ett år. Listene vil dermed bli lagt ut på etatens hjemmesider om høsten, og erstattes av nye lister påfølgende høst. Skattelister for tidligere år vil ikke være tilgjengelig på etatens sider.

Advokatforeningen støtter ikke forslaget om å utvide utleggsperioden. Vi mener nåværende periode på tre uker er tilstrekkelig.

3.4 Tiltak mot massenedlasting

Departementet foreslår at den som ønsker innsyn i opplysninger om den enkelte skattyter, må oppgi nærmere angitte søkekriterier for å få ut informasjon.

Blant de mulige tekniske løsningene som departementet vurderer, er å vanskeliggjøre maskinell nedlasting av skattelisten ved at den som søker må "lese" en kode (såkalt CAPTCHA-kode) som må testes inn før det kan gjøres søk. En slik løsning må imidlertid kombineres med andre tiltak, bl.a. må skatteetaten, dersom denne løsningen velges, overvåke trafikken på skattelistene og blokkere IP-adresser som har så høy trafikk at det indikerer maskinell massenedlasting.

Et annet alternativ er at de som ønsker tilgang til skattelistene, må logge seg inn for å få tilgang til listen. Slik innlogging kan gjøres med bruk av MinID eller andre e-ID-er som støttes i samtrafikknnavnet *ID-porten* som driftes av Direktoratet for forvaltning og IKT (DIFI). Det antas at en tilgangskontroll basert på *ID-porten* i stor grad vil kunne bidra til å sikre listene mot maskinell massenedlasting.

Departementet vil også vurdere å kombinere disse to alternativene slik at tilgang til listene både begrenses av en innloggingsmekanisme og av CAPTCHA-koder.

Advokatforeningen er av den oppfatning at tilgang til listene bør begrenses både av en innloggingsmekanisme hvor den som søker opplysningene må identifisere seg (MinID) og av CAPTCHA-koder, som et skritt i riktig retning for å begrense offentliggjøring av

skattelisteopplysninger.

3.5 Utlevering av skattelisteopplysninger for tidligere år

Departementet foreslår at utlevering av opplysninger fra tidligere års skattelistes fortsatt kan skje til den enkelte skattyter selv, skattyterens ektefelle, konkursbo, dødsbo eller domstol. Etter ligningsloven § 8-8 nr. 3 kan opplysninger fra skattelistene også i rimelig utstrekning gis skriftlig til andre, herunder pressen. Departementet foreslår ingen endringer i denne bestemmelsen. Endringene som departementet foreslår i måten opplysningene skal offentliggjøres på, endrer heller ikke kredittopplysningsselskapenes tilgang på opplysninger som er særregulert i ligningsloven § 3-13 nr. 6.

Etter Advokatforeningens oppfatning bør ikke opplysninger fra skattelistene på individnivå være tilgjengelig for andre enn skattyter selv, skattyterens ektefelle, konkursbo, dødsbo eller domstol. Advokatforeningen støtter at kredittopplysningsselskapene fortsatt skal ha tilgang på opplysninger i medhold av ligningsloven § 3-13 nr. 6.

3.6 Avvikling av ordningen med papirlister

Departementet foreslår å avskaffe ordningen med utlegg av skattelistene på papir. For å ivareta hensyn til dem som ikke disponerer egen PC eller som har problemer med å bruke PC eller Internett, foreslår departementet at det settes frem en PC på skattekontoret i utleggsperioden, og at ansatte ved kontoret kan tilby teknisk assistanse for dem som har behov for det.

Begrunnelsen for forslaget er at Internett vil være den foretrukne kanalen for innhenting av opplysningene for de aller fleste, ved siden av behovet for å sikre papirlistene mot masseinnhenting av skattelisteopplysninger gjennom for eksempel avfotografering.

Dersom skatteopplysninger skal være offentlige, er Advokatforeningen av den oppfatning at de kun bør være tilgjengelig på skattekontoret, enten ved papirlister eller ved PC i utleggsperioden. I så fall må det iverksettes tiltak for å forhindre avfotografering og nedlasting.

3.7 Opplysninger om personer under 18 år

Departementet foreslår å unnta opplysninger om alle personer som er 17 år eller yngre ved utgangen av inntektsåret fra skattelistene. Normalt blir formuen og inntekten til barn som er 16 år eller yngre ved inntektsårets utgang lignet på foreldrene, men barn som ikke bor sammen med foreldrene sine, for eksempel fosterbarn, lignes selvstendig uansett alder.

Hensynet til personvernet veier særlig tungt for mindreårige personer som ikke har nådd myndighetsalderen. Advokatforeningen støtter forslaget om at opplysninger om personer under 18 år ikke offentliggjøres i skattelistene.

3.8 Opplysninger om avdøde personer

Finansdepartementet foreslår å fjerne informasjon om avdøde personer fra skattelistene. Det kan støte mot alminnelig rettsfølelse at navn og formue på avdøde personer offentliggjøres. Utlegget av søkbare, landsomfattende skattelistes på Internett har ført til at informasjonen i listene har fått en helt annen kraft og et videre nedslagsfelt enn tidligere. Ikke alle hensynene som taler for full offentlighet rundt skattelistene gjør seg gjeldende i like stor grad når skattyteren opplysningene gjelder har gått bort.

Advokatforeningen støtter forslaget om at opplysninger om avdøde personer ikke offentliggjøres i

skattelistede.

3.9 Offentliggjøring av opplysninger om selskaper

Departementet foreslår at de samme innstramminger som foreslås i ordningen for offentliggjøring av skattelistede for personlige skattytere skal gjelde ved offentliggjøringen av skattelistede for upersonlige skattytere. Forslaget er begrunnet i effektivitetshensyn, det er mange praktiske fordeler for ligningsmyndighetene i det å kunne behandle listene etter felles og likelydende regler.

Advokatforeningens er av den oppfatning at offentliggjøring av skattelister for selskaper ikke volder samme personvernproblemer som for personlige skattytere. Dersom det fortsatt skal være offentlig skattelister for personlige skattytere, har Advokatforeningen ingen innvendinger mot at det av effektivitetshensyn blir like regler for personlige og upersonlige skattytere.

3.10 Særlig om rapportering av opplysninger for deltakerlignede skattytere

Advokatforeningen av den oppfatning at rapporteringen av opplysningene for deltakerlignede skattytere er misvisende og bør endres.

Som det fremgår av eksemplet under punkt 3.1.3 vil en revisor som driver via deltakerlignet selskap som har et overskudd på NOK 100 og betaler 48,16% i skatt, bli rapportert med NOK 172 i inntekt og 28 % skatt. Revisoren bør i skattelistede bli oppført med opptjent inntekt NOK 100 og betalbar skatt 48,16 (48,16%).

Advokatforeningene foreslår en endring i rapporteringen av inntektene i skattelistede for deltakerlignede skattytere. Tillegg i alminnelig inntekt ved utdeling (skatteloven § 10-42) bør ikke bli rapportert i skattelistede som inntekt. Dette er inntekt som allerede er innrapportert samme år eller tidligere. Skatten som betales bør imidlertid innrapporteres fullt ut for det inntektsåret den påløper, da denne gir uttrykk for det som faktisk betales i skatt.

4. OPPSUMMERING

Advokatforeningen av den oppfatning at viktige personvernshensyn taler mot offentlige skattelister og mener offentlig søkbare lister på internett reiser problemer i forhold til EMK art. 8.

Advokatforeningen støtter forslag i innstramminger i *måten* opplysningene gjøres kjent på, men mener forslaget ikke går langt nok. Advokatforeningen mener det bør lovfestet en ordning hvor borgerne og pressen settes i stand til å foreta statistiske undersøkelser med sammenligning av inntektsnivå og gjennomsnittets formue i ulike kommuner, fylker mv.

Advokatforeningen støtter ikke forslaget om å utvide utleggsperioden. Vi mener nåværende periode på tre uker er tilstrekkelig.

Advokatforeningen er av den oppfatning at tilgang til listene bør begrenses både av en innloggingsmekanisme hvor den som søker opplysningene må identifisere seg (MinID) og av CAPTCHA-koder, som et skritt i riktig retning for å begrense offentliggjøring av skatteliteopplysninger.

Etter Advokatforeningens oppfatning bør ikke opplysninger fra skattelistede på individnivå være tilgjengelig for andre enn skattyter selv, skattyterens ektefelle, konkursbo, dødsbo eller domstol.

Advokatforeningen støtter at kredittopplysningsselskapene fortsatt skal ha tilgang på opplysninger i medhold av ligningsloven § 3-13 nr. 6.

Dersom skatteopplysninger skal være offentlige, er Advokatforeningen av den oppfatning at de kun bør være tilgjengelig på skattekontoret, enten ved papirlister eller ved PC i utleggsperioden. I så fall må det iverksettes tiltak for å forhindre avfotografering og nedlasting.

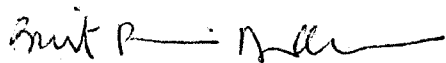
Advokatforeningen støtter forslaget om at opplysninger om personer under 18 år ikke offentliggjøres i skattelister.

Advokatforeningen støtter forslaget om at opplysninger om avdøde personer ikke offentliggjøres i skattelister.

Advokatforeningen er av den oppfatning at offentliggjøring av skattelister for selskaper ikke volder samme personvernproblemer som for personlige skattytere. Dersom det fortsatt skal være offentlig skattelister for personlige skattytere, har Advokatforeningen ingen innvendinger mot at det av effektivitetshensyn blir like regler for personlige og upersonlige skattyter.

Advokatforeningene foreslår en endring i rapporteringen av inntektene i skattelister for deltakerlignede skattytere. Tillegg i alminnelig inntekt ved utdeling (skatteloven § 10-42) bør ikke bli rapportert i skattelister som inntekt. Dette er inntekt som allerede er innrapportert samme år eller tidligere. Skatten som betales bør imidlertid innrapporteres fullt ut for det inntektsåret den påløper, da denne gir uttrykk for det som faktisk betales i skatt.

Vennlig hilsen

Berit Reiss-Andersen
leder

Merete Smith
generalsekretær